

ข้อมูลอีกด้าน
“ประวัติศาสตร์บอกเล่า”
ทางการเมือง
หลังรัฐประหาร

๑๙ กันยายน ๒๕๔๙

สุภาพบุรุษ
ไฟร่

ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ : คำนิยม

ธเนศ วงศ์ยานนาวา : คำนิยม

ฟ้ารุ่ง ศรีขาว

สุภาพบุรุษ ไฟร์

ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ

ฟ้ารุ่ง ศรีขาว

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๕๔

สุภาพบุรุษไพร่ ฌีวูฒิ ไสยเกื้อ • ฟำรุง ศรีชาว

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, กันยายน ๒๕๕๔

พิมพ์ครั้งที่สอง : สำนักพิมพ์มติชน, พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ราคา ๑๗๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

ฟำรุง ศรีชาว. สุภาพบุรุษไพร่ ฌีวูฒิ ไสยเกื้อ. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๕๔. ๒๗๒ หน้า. ภาพประกอบ.

๑. ฌีวูฒิ ไสยเกื้อ--ชีวประวัติ ๒. ฌีวูฒิ ไสยเกื้อ--บทบาททางการเมือง I. ชื่อเรื่อง

๙๒๓.๒

ISBN 978 - 974 - 02 - 0831 - 0

www.matichonbook.com

- ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : สุชาติ ศรีสววรรณ • บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ บุญปาน
- ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : บุญเลิศ ศษายุทธเดช, จุฬาลักษณ์ ภูเกิด, นงนุช สิงหนะ
- บรรณาธิการสำนักพิมพ์ : ศิริพงษ์ วิทย์วิโรจน์ • หัวหน้ากองบรรณาธิการ : กิตติวรรณ เทิงวิเศษ
- ผู้ช่วยบรรณาธิการ : อพิสิทธิ์ธีระจาวุวรรณ • พิสูจน์อักษร : ศรีวิไล ปานสีทา
- คอมพิวเตอร์กราฟิก : กวรัชย์ เจนกิจณรงค์ • ออกแบบปก-ศิลปกรรม : มนต์สวาท วิจิตรยุทธศาสตร์

บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๓๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๕๔๑๔

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองพิมพ์สี บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๕๐๐-๒๕๐๒

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด ๒๗/๑ หมู่ ๕ ถนนสุขาประชาสรรค์ ๒ ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
นนทบุรี ๑๑๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๔-๒๑๓๓, ๐-๒๕๔๒-๐๕๙๖ โทรสาร ๐-๒๕๔๒-๐๕๙๗

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ ๑
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๐-๓๓๕๓ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๙๐๑๒

Matichon Publishing House a division of Matichon Public Co.,Ltd.

๑๒ Tethsabannaruean Rd, Prachanivate ๑, Chatuchak, Bangkok ๑๐๙๐๐ Thailand

สำนักพิมพ์มติชน.

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยหมึกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เพื่อปกป้องธรรมชาติ ลดภาวะโลกร้อน และส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของผู้อ่าน

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	๖
คำนิยม : ชาญวิทย์ เกษตรศิริ	๘
คำนิยม : ธเนศ วงศ์ยานนาวา	๑๕
คำให้การจากสุภาพบุรุษไพร่ : ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ	๒๓
คำนำผู้เขียน	๒๖
• ปุ่มคนไม่มีราคา	๓๓
• “สภาคีกร” สู่ “สภาคจริง” เส้นทางหินนักรการเมือง	๕๑
• ผู้ยิ่งใหญ่ในเส้นทาง	๖๕
• “รัฐประหาร” สถานการณ์สร้างวีรบุรุษ	๗๙
• ยกระดับ “โฆษกม็อบ” ถึง “โฆษกรัฐบาล”	๑๐๗
• กว่าจะเป็น “สุภาพบุรุษไพร่”	๑๒๓
• ผ่านฟ้า-ราชประสงค์	๑๕๑
• สิทธิสกุล	๑๘๑
• ก้าวแรกผู้แทนราษฎร	๒๐๑
• หลากเสียงก้อง สะท้อน “สุภาพบุรุษไพร่”	๒๒๑
ภาคผนวก	๒๕๒

คำนำสำนักพิมพ์

จากนักพูดที่มุ่งให้สาระและความบันเทิงแก่คนทั้งประเทศ “เขา” กลายเป็นแกนนำคนสำคัญของขบวนการ “คนเสื้อแดง” ในการเคลื่อนไหวที่แหลมคมทางการเมือง

และได้สร้างผลสะท้อนอันสูงยิ่ง เมื่อชูประเด็น “ชนชั้น” ผ่านวาทะ “ไพร่-อำมาตย์” ที่ได้กลายเป็น “วาทกรรมทางการเมือง” ที่ทรงพลัง และปัจจุบันบุคคลผู้นี้ก็ได้ขึ้นมามีฐานะตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามที่เคยใฝ่ฝันตั้งแต่วัยเยาว์

เขาผู้นั้นคือ ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ ที่ประกาศว่าตัวเองเป็น “ไพร่” บางคนยกให้เขาเป็น “ไพร่ตัวพ่อ” เป็น “ขุนพลไพร่” แต่ในอีกมุมมอง เขาก็ได้รับการขนานนาม “สุภาพบุรุษไพร่”

ไพร่คนนี้ถือเป็นจิ๊กซอว์สำคัญชิ้นหนึ่งของประวัติศาสตร์การเมืองไทยหลังรัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ อันเป็นประวัติศาสตร์การเมืองระยะใกล้ที่คนร่วมสมัยต้องช่วยกันศึกษา เรียนรู้ และสรุปบทเรียน

ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้คือฟ้ารุ่ง ศรีขาว อดีตผู้สื่อข่าวสายการเมืองของ “ไทยโพสต์” ที่ก้าวเข้ามาประจำกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ “ประชาชาติธุรกิจ” ในปัจจุบัน

เธอได้ติดตามความเป็นไปของ “แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน

เผด็จการแห่งชาติ” หรือ นปช. ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่โดดเด่นสุดหลังการรัฐประหาร และได้มองเห็นพัฒนาการที่น่าสนใจในตัวรัฐวุฒิ แกนนำที่มีบทบาทสูงยิ่งในขบวนการเคลื่อนไหวดังกล่าว จึงตัดสินใจเขียนงานชิ้นนี้ออกมา เพื่อหวังให้เป็นข้อมูลด้านหนึ่งในฐานะประวัติศาสตร์บอกเล่าเพื่อนำไปสู่การทำความเข้าใจในสถานการณ์ภาพรวมในช่วงเปลี่ยนผ่าน

ข้อมูลที่ฟุ้งนำมาเสนอนั้น ด้านหลักได้มาจากการติดตามสัมภาษณ์รัฐวุฒิ โดยที่เขายินดีตอบทุกคำถาม ทั้งระหว่างที่ถูกจองจำในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครและเมื่อได้รับอิสรภาพแล้ว ทั้งในแง่ประวัติส่วนตัว พัฒนาการของแนวคิดในการเข้ามาทำงานการเมือง ตลอดจนเบื้องลึกเบื้องหลังเหตุการณ์สำคัญหลายเหตุการณ์ ทั้งที่ถูกเปิดเผยคลี่คลายไปมากแล้วและที่ยังเป็นปริศนา เช่น การเคลื่อนไหวไปยังบ้านสี่เสาฯ ของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ หรือการ “ขอคืนพื้นที่” เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ที่ผ่านฟ้า และการ “กระชากวงล้อม” เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เป็นต้น

ทั้งนี้ ผู้เขียนไม่ได้ต้องการตอกย้ำเหตุการณ์ดังกล่าวในฐานะ “บาดแผลทางสังคม” หากแต่ต้องการให้สังคมร่วมกันต่อยอดข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในฐานะที่เหตุการณ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นบทเรียนสำคัญที่ไม่ควรเกิดขึ้นอีกในอนาคต

แน่นอนว่าข้อมูลจาก “สุภาพบุรุษไพร่ ฌรัฐวุฒิ ไสยเกื้อ” เล่มนี้ คงเป็นที่ถกเถียงวิพากษ์วิจารณ์จากหลากหลายมุมมอง แต่สำนักพิมพ์มติชนก็คาดหวังให้การวิพากษ์วิจารณ์ดังกล่าวเป็นไปตามหลักฐานข้อเท็จจริงเพื่อที่สังคมไทยจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติมต่อไป

สำนักพิมพ์มติชน

คำนิยม

(๑)

หนังสือ “สุภาพบุรุษไฟร์ ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ” ของ “ฟ้ารุ่ง ศรีขาว” เป็น “ประวัติศาสตร์บอกเล่า” หรือ oral history ที่เปรียบเสมือนถูก “ผลิต” ขึ้นมาใน “ขบวนการไฟฟ้าความเร็วสูง” ที่ทำให้เรารู้ว่า “ตั้งต้น” มาจากไหน วิ่งเร็วสุดๆ แต่จะไป “จบ” สิ้นสุดที่ไหน เราก็ (ยัง) “ไม่รู้”

ผมรู้จัก “ฟ้ารุ่ง” มานานหลายปี จำได้ว่าเมื่อเราเปิดฉากนวนิยาย “ไม่ย้ายธรรมชาติ” (ทั้งหมด-ทุกคณะดั้งเดิม) จากท่าพระจันทร์ไปทุ่งรังสิต เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ (๒๐๐๑) นั้น มีนักศึกษาหญิง คล้ายๆ กลมๆ เข้าร่วมกับเรา แทบจะเรียกได้ว่าทุกวันและทุกคืน ผมจำเธอได้ตั้งแต่นั้นมา และเมื่อเธอทนเรียนจนกระทั่งจบไปทำอาชีพ “นักข่าว-นักเขียน” และ “นักสัมภาษณ์” ก็ทำให้ผมได้คบหาสมาคมกับเธอตลอดมา ๑๐ ปี

เมื่อ “ณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ” นำคำที่แสนจะโบราณว่า “ไฟร์” มาเป็น “วาทกรรมการเมือง” ให้เป็น “คู่ชก” ของคำว่า “อำมาตย์” (แทนคู่ชกแบบเดิมๆ ว่าด้วย “ไฟร์ versus ผู้ดี” ผมในฐานะอาจารย์ประวัติศาสตร์ที่เคยต้องบรรยายเรื่องของ “ไฟร์หลวง-ไฟร์สม-ไฟร์ส่วย” ก็ “ทิ้ง”

“ทั้ง” ในประสิทธิภาพและประสิทธิผล ที่คู่ชกใหม่ “ไพร่ versus อำมาตย์” ที่ “โดนใจ” สร้างความชัดเจนในการต่อสู้ทางการเมือง ทั้งนี้ เพราะในอดีตเราเคยมี “คู่ชก” เช่นนี้กันมาแล้ว อย่าง “ไพร่” หรือ “ข้า” versus “เจ้า” หรือ “นาย” ที่มักได้รับคำอธิบายทาง “วิชาการ” ว่าเป็น องค์ประกอบของสังคมที่ “ไม่มีชนชั้น” เป็นสังคมที่ทั้งสองฝ่ายนั้น ร่วม ด้วยช่วยกัน อยู่ใน “ระบบอุปถัมภ์” (patron-client, patronage system) ถ้อยที่ถ้อยอาศัยกัน ไม่มีการกดขี่ ชูดรีด ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบ รักสามัคคี และสมานฉันท์กันแน่นแฟ้น

(๒)

แต่ “วาทกรรม” ใหม่ของ “ไพร่ versus อำมาตย์” ของณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ ทำให้เราต้องตั้งคำถามใหม่ ต่อวิธีการมองสังคมของ “สยาม ประเทศไทย” (ที่ส่วนใหญ่นักวิชาการของเราก็ไปร่ำเรียนมาจากสำนัก “มานุษยวิทยา” ของอเมริกาในยุค 60s และ 70s)

เราต้องตั้งคำถามต่อความเข้าใจเดิมๆ ตั้งคำถามใหม่ว่า ที่ท่อง จำกันมานานแสนนานว่าด้วย “ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข” แล้วเราต่างก็อยู่ภายใต้ “พระบรมโพธิสมภาร” เราทุกคน นั้นเสมอและเท่าเทียมกันหมด เรามีประชาธิปไตยมาแต่สมัยสุโขทัย ๗๐๐ ปีมาแล้วด้วยซ้ำไป (ไม่เห็นจะต้องขวนขวาย หรือต่อสู้กันไปเลย) เอาเข้าจริงแล้ว เรามีหรือไม่มีกันแน่ สิ่งที่เราเรียกว่า “ประชาธิปไตย” เรา มีหรือไม่มี “เสรีภาพ-เสมอภาค-ภราดรภาพ”

หลายคนคงตอบได้ทันทีว่า “ใช่” เรามี “เสรีภาพ” เพราะการ พุด-การทำอะไรได้ตามใจ คือ “ไทยแท้” แต่ “เสรีภาพ” ที่เราใช้กัน มา อย่างน้อยก็ในช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) ที่เกิด “ปรากฏ การณ์เสื้อเหลือง-เสื้อเขียว” กับ “ฝ่าฝืนสยาม” กับ “สนธิ/สนธิ” จน

กระทั่ง “รัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙/๒๐๐๖” เลยมาจนกระทั่งเกิด “ปรากฏการณ์เสื้อแดง” ทั้งหลายทั้งปวงนั้น บ้านเมืองของเราเป็น “ประชาธิปไตย” หรือ “อนาธิปไตย” กันแน่

ชัดเจนเลยว่าเราไม่มี “ภราดรภาพ” เพราะเรา (ไม่ว่าจะ “เสื้อ” สีไหนก็ตาม) ไม่เว้นแม้ชมพู ฟ้า เขียว น้ำเงิน หรือสลิม ต่างก็พรวดออกย้า “ความเกลียด” และ “ความชัง” (hate) ที่ขยายพรมแดนจากในหมู่คนไทยด้วยกันเอง ลามปามข้ามไปยังประเทศข้างเคียงอย่าง “กัมพูชา” ชุดเรื่องเก่าเรื่องแก่กรณีปราสาทเขาพระวิหาร ที่น่าจะจบลงไปแล้ว ตั้งแต่ครั้งศตวรรษที่แล้ว ขึ้นมาบิดใช้ทาง “การเมือง” ใหม่

นี่เป็น “ชาตินิยม” เป็นความ “รักชาติ” หรือเป็น “อชาตินิยม” กับการ “ทำร้ายชาติ” และเป็น “อวิชา” กันแน่

น่าเชื่อว่า “วาทกรรมไพร่-อำมาตย์” สร้างความชัดเจนในเงื่อนไขของสิ่งที่เรียกว่าความ “เสมอภาค” เพราะนี่คือ “นามธรรม” ที่ตรงกับ “รูปธรรม” ที่เรียกกันว่า “สองมาตรฐาน” ที่เห็นได้ชัดจากปรากฏการณ์ทางการเมืองร่วมสมัย

และก็น่าคิดต่อไปอีกว่า ลำดับความสำคัญของเนื้อหาในความเป็น “ประชาธิปไตย” ของ “สยามประเทศไทย” นั้น เราน่าจะต้องสลัปรับเปลี่ยนกันใหม่ให้เป็น “เสมอภาค-เสรีภาพ-ภราดรภาพ” (Equality-Liberty-Fraternity) มากกว่าลำดับเดิม คือ “เสรีภาพ-เสมอภาค-ภราดรภาพ” (Liberty-Equality-Fraternity) อย่างของฝรั่งเศสวันตกกล่าวโดยย่อ “เสมอภาค” น่าจะต้องมาก่อน “เสรีภาพ” นั่นเอง

(๓)

“ฟารุง ศรีขาว” เกิดที่ศรีสะเกษ พ.ศ. ๒๕๒๓ (๑๙๘๐) ไม่ไกลไม่ไกลจากปราสาทเขาพระวิหาร (ของกัมพูชา) เธอเรียนชั้นประถม/มัธยม

ที่ปราจีนบุรี จากนั้นสอบเข้าธรรมศาสตร์ โครงการช้างเผือก (หรือโครงการนักศึกษาเรียนดีจากชนบทของ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์) เมื่อปี ๒๕๔๒ (๑๙๙๙) เรียนนิติฯ แล้วย้ายไปรัฐศาสตร์ เธอเข้ามานานพอที่จะร่วมประท้วง “ไม่ย้ายธรรมศาสตร์” แล้วเธอก็เรียนจนจบปริญญาตรี ปี ๒๕๔๘ (๒๐๐๕) อันเป็นปีของ “ปรากฏการณ์สนธิ-สนธิ” (เสื้อเหลือง-เสื้อเขียว) รวมแล้วเธออยู่ในรั้วเหลือง-แดงถึง ๗ ปีเต็ม

“ฟาร์ุง” เล่าว่า “ระหว่างเป็นนักศึกษา เคยทำกิจกรรมเคลื่อนไหว เป็นกลุ่มอิสระ เคยไปสังเกตการณ์การชุมนุม สมัชชาคนจน ที่ทำเนียบรัฐบาล ที่เขื่อนปากมูล (อุบลฯ) และการเคลื่อนไหวของชาวบ้านที่บ่อนอก บ้านกรูด” (ประจวบฯ) เธอ “เล่น” ประเด็นระดับของคนล่างๆ

นอกจากทำกิจกรรม เธอก็ได้สัมผัสกับนักวิชาการระดับอินเตอร์ เช่น เคยเป็นผู้ช่วยวิจัยของ Lysa Hong-National University of Singapore อาจารย์ Rachel Harrison-London School of Oriental and African Studies เคยเป็นผู้ช่วยอาจารย์ “ปึกๆ” อย่างธเนศวร ศัยยานนาวา และเกษียร เตชะพีระ

ส่วนใหญ่เธอถูกใช้ให้ค้นเอกสารและข่าวเก่าๆ ที่หอสมุดแห่งชาติ, หอจดหมายเหตุแห่งชาติ, หอสมุดปรีดี พนมยงค์, หอจดหมายเหตุธรรมศาสตร์ และเคยไปรื้อค้นจัดเรียงเอกสารส่วนบุคคลของ ศ.สัญญา ธรรมศักดิ์ ที่จัดเก็บไว้ในหอจดหมายเหตุธรรมศาสตร์

(๔)

“ฟาร์ุง” เริ่มเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ “ไทยโพสต์” ๑๕ กันยายน ๒๕๔๙ (๒๐๐๖) ก่อนรัฐประหาร (๑๙ กันยายน) ไม่กี่วันแล้วย้ายมาอยู่ “ประชาชาติธุรกิจ” กลางเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ (๒๐๑๐)

จังหวัดเดียวกับการเริ่มชุมนุมใหญ่เวทีผ่านฟ้า (ถนนราชดำเนิน) ของ “คนเสื้อแดง” ปัจจุบันเป็นผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ (นับแต่หลังเลือกตั้ง ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔/๒๐๑๑)

สำหรับหนังสือ “สำคัญ” เล่มนี้ “ฟ้ารุ่ง” เล่าว่า เริ่มทำตั้งแต่ “แกนนำ” ยังอยู่ในเรือนจำ ด้วยข้อหา “ก่อการร้าย” โดยเริ่มเข้าไปเยี่ยม แกนนำครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ (๒๐๑๐) เธอใช้เวลา ทั้งหมด ๑ ปี

“ฟ้ารุ่ง” เล่าว่า สาเหตุที่ทำหนังสือเล่มนี้เพราะ “เห็นความเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็ว ภายในระยะเวลาไม่กี่ปีของ ‘คนเสื้อแดง’ และ ‘รัฐวุฒิไสยเกื้อ’ จากเดิมที่คนส่วนใหญ่ในกรุงเทพฯ ไม่ให้ราคา ‘มือบ’ ต่อต้านรัฐประหาร เพราะเชื่อว่า ‘รับเงิน’ ทักษิณเสียเป็นส่วนมาก

“ส่วนรัฐวุฒิก็กูถูกมองว่าเป็น ‘นักพูด’ ที่ขายความตลกขบขัน ไม่มีความ มีราคา แต่ปัจจุบันเขาโดดเด่นในเนื้อหาการเมืองและความสามารถในการควบคุมมือบ ขณะที่ ‘คนเสื้อแดง’ เองปัจจุบันก็ขยายทั้งจำนวน และข้อเรียกร้องเรื่องประชาธิปไตยมากกว่าจะบอกเพียงว่า ‘รักทักษิณ’”

(๕)

ข้อสังเกตของ “ฟ้ารุ่ง” ดังกล่าวข้างต้น น่าสนใจอย่างยิ่งในแง่ของ วิชาประวัติศาสตร์การเมือง (political history) และในแง่ของความเปลี่ยนแปลงทางสังคม (social and economic changes) เพราะ สามารถจะกล่าวโดยย่อได้ว่า “สังคมไทย” ในช่วงหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา คิดง่าย ๆ ว่า จาก พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือ ค.ศ. ๒๐๐๐ นั้น ได้ “เปลี่ยนไปแล้ว”

เราหาได้มีเพียงด้านหนึ่ง คือ “คนชั้นสูง-ชั้นกลาง” ที่เป็น “ชาวกรุง-ชาวเมือง” ที่มี “ความรู้” มี “การศึกษา” กับอีกด้านหนึ่งของ “คน

ชั้นล่าง” ที่เป็น “ชาวบ้าน-ชาวชนบท” ที่ “ไม่มีความรู้” (หรือ “โง่” หรือ “ควาย”) และเป็นผู้ตกอยู่ใน “ระบบอุปถัมภ์” และ “เชื่อฟัง” โดยคุณิภาพ นั่นคือการมองง่าย ๆ ว่าเป็น urban versus rural แยกกันแบบต่างคนต่างอยู่

แต่ ณ บัดนี้ ประชาชนรุ่นใหม่ได้เกิดขึ้นมาแล้ว ผู้คนใหม่ๆ เหล่านี้เป็นประชาชนที่ข้ามไป ข้ามมา ที่อยู่ระหว่าง “เมือง” กับ “ชนบท” ผู้คนเหล่านี้เป็นประชาชนที่มี “ความรู้-ความคิด” มี “ข้อมูล-ข่าวสาร” (มีโทรศัพท์มือถือ บางคนมีคอมพิวเตอร์ และเล่นอินเทอร์เน็ต) นี่เป็น ผู้คนที่มีศัพทใหม่ๆ เรียกว่าเป็น RUBAN

RUBAN เกิดมาจาก rural ผสมกับ urban ตัดหัวตัดท้าย กลายเป็น RU BAN (ที่ตระหนักเป็นอย่างดีว่า หนึ่งคน หนึ่งเสียง และเสียงหนึ่งของเธอและเขานี้มีความหมาย ถึงขนาดจะเปลี่ยนแปลงสังคมก็อาจเป็นได้)

และนี่ก็น่าจะเป็นคำอธิบายว่า ทำไมพรรคการเมืองหนึ่ง ไม่ว่าจะถูกกระทำ ถูกยุบ ให้เปลี่ยนชื่อไม่ว่าจะเป็นอะไร ก็ชนะ “โหวต” การเลือกตั้งตลอดมาเป็นเวลาต่อเนื่องถึง ๑๐ ปี ในขณะที่พรรคการเมืองเดิม ที่มีได้ถูกกระทำ มิได้ถูกยุบ ให้ต้องเปลี่ยนชื่อเลย ก็ไม่สามารถจะพิชิตการเลือกตั้งได้เป็นเวลาถึง ๑ ทศวรรษ

“ฟ้ารุ่ง” เล่าให้ฟังอีกว่า “อีกเหตุผลหนึ่งที่เขียนเกี่ยวกับณัฐวุฒิ เพราะรู้สึกว่าเป็นคนร่วมสมัยในยุครัฐประหาร ๒๕๔๙ (๒๐๐๖) เพราะเธอเป็นนักข่าวใหม่ ขณะที่ณัฐวุฒิก็เป็น ‘นักการเมืองหน้าใหม่’ เช่นกัน จึงทันได้เห็นพัฒนาการของนักการเมืองผู้นี้ พร้อมๆ กับพัฒนาการของตัวเอง จากที่เคยมองแหล่งข่าว ตามกรอบวิธีการมองแบบสื่อกระแสหลัก (ว่ามีอุปสรรคจ้องทักษิณ) ไปสู่วิธีการมองที่เลือกเชื่อด้วยตัวเอง”

(๖)

ครับ งานชิ้นนี้ของ “ฟ้ารุ่ง” ว่าด้วย “ณัฐวุฒิ” เป็นชิ้นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์การเมือง เป็น “เหรียญด้านหนึ่ง” ของเหตุการณ์อันใหญ่โตมหifarของสังคมและบ้านเมืองของเรา ชิ้นส่วนอื่นๆ คำนอบอกเล่าอื่นๆ กับ “เหรียญอีกด้าน” ยังรอการนำมาบอกเล่า นำมาประกอบ ปะติดปะต่อ ให้ได้ภาพที่เต็มและสมบูรณ์กว่านี้

นี่เป็น “อดีต” ที่ถูกนำมาบอกเล่าใน “ปัจจุบัน” แต่ “อนาคต” นั้นเล่าจะเป็นอย่างไร “รถไฟฟ้าความเร็วสูง” ที่ “ณัฐวุฒิ” (เขาเกิด พ.ศ. ๒๕๑๘/๑๙๗๕ เขาอายุได้ ๓๕ ปี เมื่อสร้าง “วาทกรรม” ไพ่กับอำมาตย์) เขาทั้งได้ขับ และก็ยังกำลังขับ “รถไฟฟ้าความเร็วสูง” คนนั้น เขามี “ฟ้ารุ่ง” เป็นพยาน เป็นผู้จัดบันทึกออกสู่สาธารณชน

เขาและเธอจะนำเราไปสู่จุดหมายปลายทาง “ที่ไหน” หนอ

ครับ “อนาคต เราไม่รู้” ถึงไม่รู้ก็ต้องเดินไป จะกลัวไปใย มันก็
ล่องไปตามเวลา”

โชคดี good luck ครับ ทั้ง “ณัฐวุฒิ” และ “ฟ้ารุ่ง” ในการเดินทางครั้งนี้ใหญ่บน “ขบวนรถไฟฟ้าความเร็วสูง” ครั้งนี้ และทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขอให้เป็นการเดินทาง “เพื่อชาติ และราษฎรของสยามประเทศไทย”
ของเราครับ

ชาญวิทย์ เกษตรศิริ

ณ เกาะสิงหปุระ (ณ ทางใต้ของเกาะหมาก
ที่ไม่เคยเป็น “ดินแดน” ของเรา)

๑๘/๘๕๕๔/๒๐๑๑

หลังวันประกาศสันติภาพ ๒ วัน

คำนิยม

การเขียนชีวประวัติ

นักการเมืองและนักข่าว

ฟาร์ุง ศรีขาว อาจจะไม่ใช่อีโก้ที่รู้จักมักคุ้นในวงการหนังสือสำหรับวงการนักข่าว ฟาร์ุงก็อาจจะไม่ใช่นักข่าวรุ่นที่รุ่งอยู่ในระดับฟ้าที่สามารถท้าทายโครงสร้างอำนาจหรืออะไรต่ออะไรที่ทำให้ผู้คนให้ความสำคัญถึงขนาดกลายเป็นข่าวได้ แต่กระนั้น ฟาร์ุงก็เป็นอะไรที่ไม่ค่อยขบเซตขวางกัน แม้ว่าบนพื้นดินจะมีอะไรให้เห็นว่ามีแต่สิ่งขวางกันอยู่เสมอๆ และเรื่องราวที่ฟาร์ุงเขียนถึงก็เป็นเรื่องเบื้องหลัง เรื่องที่สังคมรับรู้ว่าเป็นเรื่องของการต่อสู้ของ ‘นักพูด/นักการเมือง’ ผู้ยิ่งใหญ่เช่นเดียวกันกับฟาร์ุงที่ซึ่งฟาร์ุงกลับเบิกบานอยู่ที่ดินแดนบูรพามากกว่าที่จะเป็นทักษิณ แต่ในโลกบูรพาของฟาร์ุงนั้นกลับไม่มีรัฐ ไม่มีม้ามังกร ไม่มีพยัคฆ์ ฯลฯ ถึงกระนั้นก็ดี ฟาร์ุงก็มารับรู้ชีวิตหลากหลายแม้ว่าจะไม่ใช่สี่รัฐ บนตึกริมแม่น้ำเจ้าพระยาประสานกับคลองบางกอกน้อยที่ใครๆ ก็กล่าวกันว่าทางสามแพร่งของแม่น้ำแห่งนี้มีอาถรรพณ์แรงนักหนา เพราะอย่างน้อยๆ ก็มีฤทธิ์หนักจนทำให้ฟาร์ุงใช้ชีวิตอยู่เป็นเวลานานกว่ามาตรฐานทั่วไป

จากวันนั้นถึงวันนี้ ฟาร์ุงได้เปลี่ยนเส้นทางชีวิตจากเส้นทาง

นักกฎหมายมาสู่การเมืองแม้ว่าจะเป็นเพียงแค่ภาคทฤษฎี ในท้ายที่สุดก็ก้าวสู่การเป็นการเมืองมากยิ่งขึ้นเมื่อฟาร์ุงพุ่งเข้าสู่การเมืองด้วยเส้นทางการเป็นอาชีพนักข่าวสิ่งพิมพ์ แต่การเป็นนักข่าวก็ไม่ได้มีหน้าที่ซึ่งหยุดอยู่เพียงแค่การเสนอข่าว สิ่งสำคัญของการเป็นนักข่าวก็คือการเก็บบันทึกข้อมูลและนำเสนออย่างเป็นเรื่องราว ดังนั้นการเป็นนักข่าวจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องเล่าเรื่อง และการเล่าเรื่องแบบหนึ่งก็คือการเขียนหนังสือ โดยวิธีการนำเสนอข่าวนั้น การเขียนหนังสือย่อมเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไปไม่ได้ ไม่ว่าการเขียนหนังสือนั้นจะเป็นแบบไหนก็ตาม

Gaston Leroux ผู้จบการศึกษาด้านกฎหมาย แต่ด้วยความจำเป็นของชีวิตเพราะสิ้นเนื้อประดาตัวก็ทำให้ต้องมาเป็นนักข่าวก่อนที่จะหันมาเขียนนิยายหลายต่อหลายเรื่อง หนึ่งในนั้นก็คือผลงานอันโด่งดัง *The Phantom of the Opera* หรือจะเป็นอย่าง Regis Debray ปัญญาชนคนสำคัญของฝรั่งเศสหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ผู้ร่วมงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับ Che Guevara ในโบลิเวียก่อนที่จะถูกจับติดคุก หนังสือของ Debray นั้นก็มีอยู่มากมาย แต่คนเหล่านี้เป็นผู้ชาย ในขณะที่ Florence Schaal ชาวฝรั่งเศส เป็นนักข่าวหญิงของ TFI เองก็มีผลงานจากประสบการณ์การจับเด็กและผู้ใหญ่ในโรงเรียนเป็นตัวประกันในเมือง Belsan ของ North Ossetia จนทำให้มีผู้เสียชีวิตถึง ๓๓๔ คน ตามตัวเลขของทางการของรัสเซีย ในจำนวนนี้มีเด็กเสียชีวิตถึง ๑๕๖ คน เป็นต้น หรือแม้กระทั่งนักข่าวโทรทัศน์อังกฤษอย่าง Jeremy Paxman ผู้โด่งดังและเป็นที่เกลียดชังของผู้คนจำนวนมากที่เขาสัมภาษณ์หรือวิพากษ์วิจารณ์กับผลงานหนังสือที่ขายดิบขายดี ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับอะไรมากมายกับการทำข่าวหรือการเมืองเลยแม้แต่หน่อย

นักหนังสือพิมพ์กับหนังสือ ไม่ว่าจะหนังสือสารคดีเป็นเรื่อง เป็นรวบรวมถึงการเขียนนิยายจึงเป็นของคู่กัน จากกุหลาบ สายประดิษฐ์ มาสู่มาลัย ชูพินิจ ไปจนถึง Tom Wolfe กับนิยายอันโด่งดังอย่าง *The Bonfire of the Vanities* ไล่มาถึง Bob Woodward ผู้ร่วมกับ Carl Bernstein กับการขุดคุ้ยภายใต้การให้ข่าวของ “Deep Throat” จนนำไปสู่การจบชีวิตทางการเมืองของประธานาธิบดี Richard Nixon กับคดี Watergate เรื่องราวของคดีประวัติศาสตร์ของการเมืองสหรัฐ ก็ทำให้เห็น ‘ความเป็นการเมืองในการต่อสู้เพื่อรักษาอำนาจ’ เกิดขึ้นในทุกที่ทุกประเทศ จนทำให้ประเทศไทยไม่ได้เป็นประเทศพิเศษอะไร เช่น รัฐบาลสหรัฐต้องการให้ FBI ชะลอการสอบสวนเพื่อประโยชน์กับรัฐบาล เป็นต้น

ผลงานของ Woodward มีอยู่มากมาย แต่ละเล่มก็มักจะประสบความสำเร็จขายดิบขายดี ถึงแม้ว่าจะมีคนโจมตีว่ารายละเอียดและข้อมูลไม่ถูกต้องก็ตามที แต่ความยิ่งใหญ่ก็ขึ้นอยู่กับกาลเวลา เพราะในช่วงรัฐบาล George W. Bush Jr. เขาถูกโจมตีว่าเขาได้ขายวิญญาณ เพราะเขาเองอาจจะถูกหลอกจากสายข่าวของเขาโดยไม่ได้ตั้งข้อสงสัยกับข้อมูลเลย เช่น เขายืนยันเรื่อง Weapon of Mass Destruction ในอิรักว่ามีจริงๆ (หรือเขาไม่ถูกหลอก เพราะจริงๆ แล้วเขาประสงค์จะให้เป็นอย่างนี้ เนื่องจากเห็นด้วยกับรัฐบาลและเชื่อแบบนั้นจริงๆ?) ถ้าจะกล่าวอย่างง่ายๆ ก็คือ เขาให้การสนับสนุนการบุกอิรักของรัฐบาลสหรัฐ ทำไมถึงเป็นอย่างนี้? ถ้าว่าเป็นเส้นทางของนักหนังสือพิมพ์? ถ้าว่าเป็นอุดมการณ์ทางการเมือง? หรือว่าเป็นไปตามการก่อตัวและเปลี่ยนแปลงของความคิดอะไรบางอย่างที่ฝังอยู่ในสมอง?

ไม่ว่าจะเป็นอย่างไร นักข่าวก็เป็นมนุษย์ผู้มีประสบการณ์ชีวิต

ที่ประเมินค่าไม่ได้ เรื่องราวที่ได้มาและประสบการณ์จึงสมควรจะถูกถ่ายทอดให้คนร่วมสมัยและคนรุ่นหลังได้ใช้ประโยชน์มากกว่าที่จะปล่อยให้เป็นเรื่องราวในความทรงจำส่วนตัวที่ไม่เคยเปิดโอกาสให้ใครรู้ นอกเหนือไปจากผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเขียนหนังสือหรือนำเสนอเรื่องราวต่างๆ เหล่านี้ต่อสาธารณะ ประสบการณ์ทางการเมืองของนักการเมืองและคนอื่นๆ ที่ถูกถ่ายทอดออกมาเป็นเรื่องราวเป็นหนังสือ ย่อมเป็นอะไรที่จะเห็นได้จากธุรกิจสิ่งพิมพ์ของประเทศอุตสาหกรรมร่ำรวย

แต่วัฒนธรรมและธุรกิจดังกล่าวจะไม่ได้เป็นจารีตของชนชั้นนายทุน ดังจะเห็นได้จากประสบการณ์ทางการเมืองของชนชั้นนำไทยหลายต่อหลายคน ไม่ว่าจะเป็นจากฝ่ายใด ตั้งแต่ปรีดี พนมยงค์ จนถึงจอมพลแปลก พิบูลสงคราม จอมพลถนอม กิตติขจร พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ บรรหาร ศิลปอาชา ไล่มาจนถึงทักษิณ ชินวัตร และอื่นๆ อีกมากมาย ประสบการณ์ทางการเมืองของเขาเหล่านี้มิได้ถูกถ่ายทอดให้คนทั่วๆ ไปได้เข้าถึง ครั้นถ้าจะมีก็ปรากฏออกมาอย่างไม่เป็นชิ้นเป็นอัน ความรู้ทางการเมืองจำกัดอยู่แต่เฉพาะชนชั้นนำหรือผู้เกี่ยวข้องและคนใกล้ชิด แต่เมื่อยังนานวันความทรงจำกับการเมืองก็ค่อยๆ หดหายไปเมื่อกาลเวลาผ่านไป ถึงแม้ว่ามนุษย์ในรัฐประชาชาติส่วนใหญ่ในโลกนี้จะมีความทรงจำสั้นก็ตาม เพราะการเลือกจำและเลือกลืมเป็นกลไกสำคัญของการสร้างรัฐประชาชาติ

ในขณะเดียวกัน สำนึกของการเขียนอัตชีวประวัติจะไม่ใช่จารีตของสยาม แม้กระทั่งในโลกของฝรั่งเศสชาวคริสต์เขียนเองก็ตาม นี่เป็นวัฒนธรรมใหม่ วัฒนธรรมที่หลุดออกจากระเบียบของคาวบอยแห่งจักรวาลที่ทุกอย่างมีลำดับชั้น ดังนั้น ในระเบียบของสังคม

โบราณที่มีลำดับชั้นตั้งแต่สัตว์เลื้อยคลาน แมลง ไปจนถึงเทวดา ก็ทำให้การแสดงออกของความเป็นปัจเจกชนจะเป็นไปได้ก็แต่ในหนังสืองานศพเท่านั้น หนังสืองานศพของชนชั้นนำสยามจึงมีหลายเล่ม เพราะมีกิจกรรมและบารมีมากมาย จดบันทึกกันไม่หวาดไม่ไหว แต่ทั้งหมดเป็นสิ่งที่เรียกว่าความดีที่จะต้องประดับไว้ในโลกา ซึ่งนั่นก็ย่อมไม่ใช่ชีวิตจริงๆ ของมนุษย์ที่ซื่อออกมา همین

ดังนั้น ไม่ว่าจะนักการเมือง นักการทหาร หรือจะเป็นนักการอะไรก็ตาม ตั้งแต่อดีตจนถึงสมัยปัจจุบัน เรื่องราวต่างๆ ที่บุคคลต่างๆ เหล่านี้เข้าไปเกี่ยวข้องและตัดสินใจจึงเป็นเพียงความลับดำมืด ทุกๆ อย่างตายไปกับตัวเอง จนทำให้ “ความมืด” จึงเป็นฐานคิดและคติที่น่าพาคนรุ่นแล้วรุ่นเล่า จนในที่สุด “ความมืด” เหล่านี้ก็นำพาผู้คนไปสู่เส้นทางของข่าวลือในโลกที่ผู้คนอยู่ในสังคมข้อมูลข่าวสาร ด้วยความรู้ที่จำกัดอยู่แต่ในหมู่ชนชั้นนำ ข่าววงใน ทั้งในวงการธุรกิจและการเมือง แม้ว่าเวลาผ่านไป ความเชื่อ รัฐธรรมนูญ และกฎหมายเรื่องข้อมูลข่าวสารก็ไม่สามารถที่จะทำให้ทุกๆ เรื่องมีแสงสว่างสอดส่องเข้าไปถึงได้ เพราะสิ่งสำคัญในการที่จะทำให้กฎต่างๆ เหล่านี้เป็นจริงได้ก็ต้องการ “ความอยากหรือค้นหาที่จะไปสู่ความจริง” หรือ “ค้นหาของความใคร่อยากรู้” ไม่ว่า “ความจริง” ที่ว่าจะเป็นความจริงแบบไหน ความจริงของใคร

ดังนั้น “แสงสว่าง” ที่ส่องไปนั้นจึงใช้ว่าจะทำให้ความมืดที่รายล้อมอยู่นั้นหมดไป ไม่มีใครคิดว่าข่าวที่นำเสนอในเรื่องเมืองถูกวางระเบิดจะทำให้ทุกส่วนของเมืองถูกวางระเบิด โดยยังไม่ต้องคิดว่าใครเป็นคนทำ? ใครเป็นคนคิด? การนำเสนอข่าวจึงเป็นเพียงอะไรบางส่วนของทั้งหมดที่ไม่มีใครสามารถเข้าถึงได้ ข่าวจึงเป็นอะไรที่ถูก “ผลิต” เพียงแต่สิ่งที่ถูกผลิตขึ้นนั้นต้องพยายามทำให้ “สมดุล”

แม้ว่าจะไม่มีใครสมดูลหรือเดินทางสายกลางได้จริง แต่ความพยายามหรือความอยากที่จะต้องให้ “สมดูล” ก็เป็นแค่ “ความอยาก” ให้ดำรงอยู่ แต่ทั้งหมดไม่ใช่เรื่องของความยุติธรรม เพราะนั่นเป็นเพียงการกระทำที่ถูกทำให้ “ยุติ” ด้วยอำนาจแห่งสถาบัน ความยุติธรรมจึงขึ้นอยู่กับอะไรต่ออะไรหลายๆ อย่าง เสมือนกับความเข้าใจและการรับรู้ในชีวิต และนี่ก็รวมไปถึงการอ่านหนังสือด้วย

ผลงานการ “ผลิต” หนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าใครจะอ่าน ไม่ว่าจะได้เห็นหรือตีความอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม คุณธรรม การรอบความคิดและอะไรต่ออะไรที่ฝังรากลึกอยู่ในสมองและการดำเนินชีวิต ดังจะเห็นได้จากการประเมินการเสนอข่าวของ Dan Rivers จาก CNN กับเหตุการณ์ในปี ๒๕๕๓ ก็เป็นอีกตัวอย่างที่ดี เพราะไม่ว่าข่าวจะเป็นอย่างไร การนำเสนอข่าวจะ “ถูก(ใจ)” หรือ “ผิด(ใจ)” ก็ล้วนแต่ขึ้นอยู่กับสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ถึงกระนั้นก็ดี สิ่งหนึ่งที่สำคัญก็คือ การเปิดเส้นทางการรับรู้ของชีวิตบุคคลที่ยังไม่สามารถจะเขียนอัตชีวประวัติการต่อสู้ของตนเองได้

แต่การมีชีวประวัติที่เขียนโดยคนอื่นก็เป็นอะไรแค่เบื้องต้น เพราะมีอะไรอีกมากมายที่ยังไม่ได้เป็น “อาหารจานหลัก” ถูกเปิดเผยออกมา นักหนังสือพิมพ์เองก็ไม่สามารถที่จะเข้าไปถึงจุดจุดนั้นได้ เสมือนดังที่ Bob Woodward และ Carl Bernstein ตลอดจนบรรณาธิการของ *The Washington Post* เก็บความลับว่าใครคือ “Deep Throat” มาเป็นเวลากว่าสามทศวรรษ จนกระทั่ง W. Mark Felt อดีต รองผู้อำนวยการ FBI ออกมาให้สัมภาษณ์ในปี ค.ศ. ๒๐๐๕ กับนิตยสาร *Vanity Fair* ว่าเขาคือ “Deep Throat” นักข่าวและแหล่งข่าวผู้มีความกล้าหาญในการมุ่งไปสู่ “ความจริง” จึงเป็นอะไรที่ทรงพลังและ “อันตราย” จนทำให้อะไรที่เลวร้ายสำหรับรัฐบาลยอมเป็นข่าว

ที่ดีสำหรับผู้คนในรัฐ

เมื่อ Edmund Burke “บิดา” แห่งอนุรักษนิยมอังกฤษสร้างคำว่าฐานันดรที่สี่ (fourth estate) ขึ้นมาในปี ค.ศ. ๑๗๘๗ โดย Burke กล่าวถึงพลังอำนาจของฐานันดรที่สี่ที่มีมากกว่าฐานันดรอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นพวกขุนนาง อภิสิทธิ์ชน พระ โดยทั้งหมดนี้ดำรงอยู่ภายใต้การเมืองในระบอบรัฐสภาของอังกฤษ สำหรับในสังคมชาวสาร์ อำนาจของคนเหล่านี้ยังมีความชัดเจนมากขึ้น เพราะบรรดาพวกผู้มีอำนาจไม่ว่าจะเป็นใครในสังคมก็ต้องใช้นักข่าวและสื่อ พวกเขาแรกที่นักการเมืองออกจากห้องมาเจอก็คือนักข่าว พร้อมๆ กันนั้นนักข่าวก็ต้องการคนแบบ “Deep Throat” ผู้ที่ทรยศต่อรัฐ

แต่ก็ต้องไม่ลืมว่า วัฒนธรรมของการขีดเขียนเป็นอะไรที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมการพูด สำหรับในสังคมที่ปากเป็นเอกลักษณ์เป็นโท ก็ทำให้ผู้นำทางการเมืองของโลกในสังคมแบบนี้ต้องใช้นักพูด นักได้วาที เพราะนักการเมืองตั้งแต่กรีกโบราณไล่มาจนถึง Hitler และ Barack Obama ก็ต้องใช้การพูดเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรที่ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ จะต้องมาอยู่ในเส้นทางของการเมือง แต่อย่างไรก็ตาม การพูดก็ต้องการภาพ และภาพก็ต้องการการพูด ทั้งๆ ที่วัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ จะเป็นสังคมแห่งการขีดเขียนก็ตาม

ในแง่พลังของสังคมเกษตรกรรมที่มีมาประมาณหมื่นกว่าปี ก็ย่อมเป็นอะไรที่ฝังรากอยู่ในจีโนม (Genome) จนทำให้วัฒนธรรมการอ่านเขียนที่เกิดจากการศึกษาไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงอะไรได้มากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่ใช้เกษตรกรรมเป็นฐาน ในแง่จีโนมของการเป็นชาวนาจึงฝังรากลึกอยู่ในคนจำนวนมาก แม้กระทั่งคนที่มีการศึกษาไม่ว่าจะในระดับไหนก็ตาม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี แม้

ว่าจีโนมแบบนี้จะยังมีอยู่ แต่ก็กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป เพราะดังที่ Edmund Burke ได้กล่าวไว้ว่า ไม่ใช่อภิสิทธิ์ชนหรือพระที่จะทรงพลังอีกต่อไป แม้กระทั่งในศตวรรษที่สิบเก้า แต่บุคคลที่จะ “มีความสำคัญ” ภายใต้โครงสร้างของรัฐประชาชาตินั้นก็คือคนที่ได้รับ “การเลือก” ส่วนอีกพวกหนึ่งที่สำคัญก็คือ คนที่คิดว่าตนเองสำคัญ ไม่ว่าจะเพราะ “เกิดมาแล้วคิดว่าตัวเองสำคัญ” หรือ “ประสบความสำเร็จขึ้นมาจึงคิดว่าตัวเองสำคัญ” ฟ้าจะรุ่งหรือไม่จึงไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นจาก “ข้อความตรงกลาง”

ธเนศ วงศ์ยานนาวา

คณะรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำให้การจากสุภาพบุรุษไพร่

คุณฟ้าวร้ง ศรีขาว มาพบผมที่เรือนจำแล้วบอกผ่านซี่กรงห้องเยี่ยมว่าอยากทำพ็อคเก็ตบุ๊กเล่มแรกในชีวิตนักข่าวของเธอ จะใช้เวลาไตร่ตรองแค่ไหนไม่ทราบ แต่เธอบอกว่าอยากได้เรื่องราวของผมเป็นหลักกิโลเมตรที่หนึ่งของนักเขียนหน้าใหม่

ผมบอกว่ามีคนเคยทำไปเล่มหนึ่งแล้ว และถามด้วยห่วงใยว่า “มันจะขายได้หรือ?”

ก็ตอนนั้นผมเป็นทั้งผู้ต้องขังก่อการร้ายและถูกกล่าวหาว่าเป็นคนสังเวยบ้านเฝ้าเมือง แต่เธอยืนยันว่า “อยากทำเรื่องนี้” ผมใช้เวลาคิดไม่นานเพราะเวลาเยี่ยมมีไม่มาก บอกเธอว่าถ้ามันใจอย่งนั้นผมก็ยินดี

หนังสือเล่มนี้จึงเริ่มต้นโดยเจ้าของเรื่องไร้อิสรภาพ แต่เจ้าของผลงานเต็มเปี่ยมด้วยพลังแห่งเสรีภาพ เนื้อหาเกือบครึ่งมาจากการถามตอบระหว่างเวลาเยี่ยมและเขียนคำถามส่งมาให้ผมในเรือนจำ ผมนั่งเขียนคำตอบในห้องขัง ชีวิตคนคุกที่ไม่มีโอกาสเห็นพระจันทร์ของผมจึงมีช่วงเวลาผันถึงตะวันเบิกฟ้าในวันแห่งชัยชนะของประชาชนผ่าน

การตอบคำถามที่มีทั้งเรื่องราวในอดีตและอนาคตของขบวนการคนเสื้อแดง
นี่เป็นอีกครั้งที่ผมคิดบันทึกเรื่องราวการต่อสู้ด้วยตัวเอง แต่
สุดท้ายก็เป็นแค่คนเล่าเรื่องแล้วถูกนำเสนอผ่านมุมมองของผู้เป็นเจ้าของ
ผลงาน หรือบางทีผมอาจถูกกำหนดให้เป็นเพียงผู้แสดง โดยมีสายตา
ของสังคมเป็นผู้ตรวจสอบประเมินผล

กัญติธรรมดี เพราะผมยืนยันตลอดมาว่าการต่อสู้นี้เป็นของ
ประชาชน ดังนั้น คนตัดสินว่าทุกสิ่งที่เกิดขึ้นคืออะไรควรเป็นประชาชน
จึงขอให้ปากคำของตัวเองต่อสู้เป็นผู้เป็นเจ้าของประเทศผ่านหนังสือเล่มนี้

ผมยืนยันว่าการต่อสู้ของคนเสื้อแดงมีอุดมการณ์ประชาธิปไตย
เป็นธงนำและบริสุทธิ์เกินกว่าที่เกมอำมหิตทางการเมืองที่ฝ่ายเผด็จการ
เคยใช้ได้ผลในอดีตจะทำให้ลายลงได้ ผมมั่นใจว่ามีคนจำนวนมากรวมทั้ง
ตัวผมเองยินดีแลกทั้งชีวิตและอิสรภาพเพื่อปกป้องการต่อสู้นี้ ส่วนตัว
ตนของแต่ละคนจะถูกมองหรือพูดถึงอย่างไรเป็นเรื่องเล็กเกินกว่าจะ
กังวลสนใจ

การต่อสู้ยังไม่จบ ชากศประชาชนยังเรียงราย ถ้าหนังสือ
เล่มนี้จะเป็นสื่อกลางอย่างหนึ่งในการสร้างความเข้าใจระหว่างสองทาง
ความคิดของสังคมไทยได้ก็น่ายินดีอย่างยิ่ง เพราะเดินทางถึงตรงนี้มี
บทพิสูจน์ชัดเจนแล้วว่ามีความยอมตายและกล้าตายเพื่อประชาธิปไตยของ
ตัวเอง ในขณะที่มีคนตัดสินใจฆ่าและกล้าฆ่าเพื่อสังเวียอำนาจของตน
เช่นกัน

ถ้าช่องว่างของความเข้าใจหดแคบลง ผมหวังว่าแรงทะยาน
แห่งการชนฆ่าจะอ่อนกำลังลงไปด้วย

ไม่อาจคาดเดาได้เลยว่าใครจะอยู่ ณ จุดใดในปลายทางของการ
ต่อสู้ แต่เชื่อมั่นสุดใจว่าชัยชนะจะเป็นของฝ่ายประชาธิปไตย ก็เจ็บ
ปวดก็สูญเสียที่ผ่านมา เรายินดีเอาสองบ่าแบกเอาไว้ และเมื่อถึงวัน

แห่งชัยชนะ เราจะวางเสมอภาค เสรีภาพ ภราดรภาพลงตรงหน้า
ประชาชน

หนังสือเล่มนี้เป็นงานเขียนของคุณฟ้ารุ่ง ผมจึงควรเขียนแต่น้อย
เพราะเรื่องราวต่างๆ ได้ถูกเล่าผ่านปลายปากกาของเธอไปหมดแล้ว

ประชาชนจงเจริญ
ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ

คำนำผู้เขียน

“ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ” เป็นแหล่งข่าวที่ผู้เขียนรู้จักหลังเหตุการณ์รัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ แม้เขาจะมีชื่อเสียงจากการเป็นนักพูดมาก่อน แต่ก็จัดเป็นนักการเมืองหน้าใหม่ ขณะที่ผู้เขียนก็เป็นนักข่าวใหม่ เริ่มต้นในสายการเมืองของหนังสือพิมพ์ “ไทยโพสต์” ได้รับมอบหมายให้ติดตามทำข่าวการเคลื่อนไหวของกลุ่มด้านรัฐประหารที่สนามหลวงและทำข่าวประจำสายต่างๆ อาทิ สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง (กกต.), กระทรวงการต่างประเทศ ต่อมาเข้าเป็นผู้สื่อข่าวสายการเมืองของหนังสือพิมพ์ “ประชาชาติธุรกิจ” ประจำพรรคเพื่อไทย ตั้งแต่กลางเดือนมีนาคม ๒๕๕๓ ถึงการเลือกตั้งทั่วไป ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ หลังจากนั้นผู้เขียนได้เปลี่ยนสายมาเป็นผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจของหนังสือพิมพ์ “ประชาชาติธุรกิจ”

หนังสือเล่มนี้มีแรงบันดาลใจจากการได้เห็น “ความเปลี่ยนแปลง” อย่างรวดเร็วของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองในปีที่ด้านรัฐประหาร ไม่ว่าจะเป็นกลุ่ม “รักทักษิณ” หรือ “ต้านทักษิณ” แต่ชะตากรรมที่ผู้เขียนไม่สามารถควบคุมได้หลังจากหนังสือไปถึงมือ